

МИНИСТЕРСТВО НА ТРУДА И СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА
АГЕНЦИЯ ЗА ХОРАТА С УВРЕЖДАНИЯ

№ _____

ОТЧЕТЕН ДОКЛАД
ЗА
ДЕЙНОСТТА НА АГЕНЦИЯ ЗА ХОРАТА С УВРЕЖДАНИЯ
ОТ 01.01.2017 Г. ДО 31.12.2017 Г.

2018 година

Политиката за интеграция на хората с увреждания е свързана с универсалността, неделимостта и взаимната зависимост на всички права на човека и основни свободи и необходимостта на хората с увреждания да бъде осигурено пълното ползване на правата без каквато и да е дискриминация.

Стратегическата цел на Министерство на труда и социалната политика (МТСП) в областта на хората с увреждания е интегриране на хората с увреждания във всички области на обществения живот.

За постигането на тази стратегическа цел МТСП идентифицира една оперативна цел:

- Създаване на условия и гаранции за равнопоставеност и пълноценно участие на хората с увреждания във всички области на обществения живот, както и упражняване на техните права чрез осигуряване на социално-икономическа подкрепа на тях и техните семейства и интегриране в обща и/или специализирана работна среда.

В изпълнение на посочената оперативна цел Агенцията за хора с увреждания (АХУ), чрез програма „Интеграция на хората с увреждания“ за периода от 01.01.2017 г. – 31.12.2017 г. продължи да изпълнява държавната политика по отношение трудовата заетост, рехабилитацията и пълноценната социална интеграция на хората с увреждания в обществения живот на страната.

I. ПОДОБРЯВАНЕ НА НОРМАТИВНАТА БАЗА В ОБЛАСТТА НА ХОРАТА С УВРЕЖДАНИЯ

През 2017 г. експерти от Агенция за хората с увреждания участваха в осмото и деветото заседания на Комитета за наблюдение на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси 2014-2020“, както и в заседанията на подкомитета в областта на социалното включване. Експерти от АХУ взеха участие в междудементствените работни групи за разработването на проект на Наредба за условията и реда за достъп на хората със слухови и говорни увреждания до единния европейски номер за спешни повиквания 112, за координиране изпълнението на Плана за действие за прилагане на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания 2015–2020, в Комисията по лицензиране на доставчици на социални услуги за деца към Държавна агенция за закрила на детето.

През 2017 г. Изпълнителният директор на АХУ утвърди регламент за ползване на учредения знак „Произведено в България от хора с увреждания“. Той се предоставя за ползване след представяне на заявление, попълнено по образец на специализирани предприятия и кооперации на хора с увреждания, еднолични търговци, еднолични дружества с ограничена отговорност и обичайни работодатели на хора с увреждания, бенефициенти по програмите на АХУ.

На основание чл. 8, т. 4 от ЗИХУ Агенция за хората с увреждания е изразила писмени становища при изготвянето на проекти за нормативни актове, свързани с хората с увреждания: Закона за държавните такси, Закона за интеграция на хората с увреждания, Правилника за прилагане на ЗИХУ, Наредбата за реда за възстановяване на внесени осигурителни вноски от работодатели и специализираните предприятия, трудово-лечебни бази и кооперациите на хората с увреждания, членуващи в национално представителните организации на и за хора с увреждания, Наредбата за условията и реда за осъществяване и контрол на дейностите по предоставяне на помощни средства, приспособления и съоръжения за хората с увреждания и медицински изделия, посочени в списъците по чл. 35г, ал. 1 от ЗИХУ, както и относно промени в

законодателството, свързани с промени в модела на медицинската експертиза на вида и степента на увреждане и експертизата на работоспособността; относно проекти на документи, свързани с Национална стратегия за демографско развитие на населението на Република България (2012 - 2030 г.); Национален план за действие за насърчаване на равнопоставеността на жените и мъжете; Проект на Наредба за приобщаващото образование; в изготвяне на Годишен доклад за основните права в България и др.

На основание чл. 8, т. 4 от ЗИХУ от ЗИХУ АХУ е изразила още писмени становища по следните подзаконови нормативни актове на общинските органи, както следва:

- Проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредбата за организация на движението на територията на Столична община;
- Проект на Наредба за организацията и безопасността на движението, дисциплината на водачите на превозните средства и безопасността на пешеходците в Община Пазарджик;
- Проект на Наредба за организацията и безопасността на движението в Община Пазарджик;
- Проект на Наредба № 1 за обществения ред и безопасността на движението в Община Костенец;
- Критерии за определяне на хората с увреждания, имащи право на безплатен превоз по Общинската транспортна схема на Община град Добрич.

II. ДЕЙНОСТ ПО СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКА ЗАЩИТА ЗА ХОРАТА С УВРЕЖДЕНИЯ

В изпълнение на държавната политика за хората с увреждания и съгласно разпоредбите на чл. 51, чл. 52, чл. 53 и чл. 53а от Правилника за прилагане на Закона за интеграция на хората с увреждания (ППЗИХУ), Агенцията за хората с увреждания изплаща целеви помощи за ползване на жестомимични услуги и за придружители на хората с трайни увреждания при ползване на услуги на държавни или общински администрации, здравни, образователни и културни институции. За целта Съюзът на глухите в България, Съюзът на слепите в България, Съюзът на инвалидите в България, Сдружение „Център за Психологически Изследвания“ и Българската асоциация за лица с интелектуални затруднения предоставят в АХУ интеграционни програми, на база на които Агенцията сключва договори с цитираните организации. В съответствие с изискванията и сроковете заложи в тези договори, АХУ предоставя на посочените организации финансови средства за изплащане целевите помощи на правоимащите лица с трайни увреждания. През 2017 г. национално представените организации на хората с увреждания са изразходвали **1 884 682** лв. за изплащане на целеви помощи за **35 747** лица.

1. Съгласно сключения договор, Агенцията за хората с увреждания е предоставила на Съюза на глухите в България **318 082** лева за изплащане на целеви помощи за ползване на жестомимични услуги от лица с увреден слух с над 50 на сто трайно намалена работоспособност/вид и степен на увреждане. Целеви средства са получили **4418** лица с увреден слух.

2. За отчетния период на Съюза на слепите в България са предоставени по договор **415 000** лева за изплащане на целеви помощи за придружител на лица с увредено зрение с над 90 на сто трайно намалена работоспособност/вид и степен на увреждане. В тази група са включени и правоимащите лица със сляпо-глухота. Изразходваните средства са в размер на **410 150** лв. и **8 203** лица са получили необходимите средства.

3. Съюза на инвалидите в България е изразходвал сума от **782 300** лева за изплащане на целеви помощи за придружители на **15 643** трудно подвижни лица с над 90 на сто намалена работоспособност/вид и степен на увреждане.

4. През 2017 г. сдружение „Център за Психологически Изследвания“ е изплатило целеви средства за придружител на трудно подвижни лица с над 90 на сто намалена работоспособност/вид и степен на увреждане в размер на **26 850** лв., а целеви помощи са получили **537** трудноподвижни лица.

За придружители на трудноподвижни лица са изразходвани общо **809 150** лв., като целеви средства са получили общо **16 180** лица.

4. На Българска асоциация за лица с интелектуални затруднения са предоставени **347 300** лв. за изплащане на целеви помощи за придружители на **6 946** лица с интелектуални затруднения и лица с психични разстройства и със 71 или над 71 на сто трайно намалена работоспособност/вид и степен на увреждане.

III. ДЕЙНОСТ ПО АКТИВНИТЕ ПОЛИТИКИ – ПРОЕКТИ И ПРОГРАМИ

Осигуряването на заетост, професионална рехабилитация и пълноценно социално включване на хората с увреждания представляват значителна част от дейността на Агенцията за хора с увреждания, която основно е подкрепа за постигане на самостоятелен и независим живот за тези бенефициенти. И през 2017 година АХУ продължи работата си в тази посока.

Конкретно дейността се изразява в различни програми и мерки, изпълнявани от Агенцията и разгледани по-долу:

1. СУБСИДИИ ЗА СПЕЦИАЛИЗИРАНИТЕ ПРЕДПРИЯТИЯ И КООПЕРАЦИИ НА ХОРА С УВРЕЖДЕНИЯ

Програмата за финансиране на целеви проекти със социална и стопанска насоченост на специализирани предприятия и кооперации на хора с увреждания е регламентирана в чл. 28 от ЗИХУ. През 2017 г. за финансиране на проектни предложения кандидатстваха **44** специализирани предприятия и кооперации за хора с увреждания. От тях **32** кандидата бяха класирани за финансиране. Общата стойност на сключените договори е **1 438 371** лв.

1.1. Разпределение на субсидията по Глава Втора. Проекти със социална насоченост от Методика за отпускане на средства на специализирани предприятия и кооперации на хора с увреждания за целеви проекти със социална насоченост.

Съгласно Глава Втора от Методиката се финансират проекти със социална насоченост за създаване на благоприятна и здравословна среда в работните помещения и създаване на достъп до работните места и в санитарните помещения, за повишаване на социалния капитал в специализираното предприятие чрез осъществяване на обучения както и за създаване на работеща сертифицирана система за управление на качеството на предоставяните услуги и произвежданите продукти.

През 2017 г. в АХУ са подадени **23** проекта със социална насоченост от специализирани предприятия и кооперации на хората с увреждания. Договори за финансиране бяха сключени с **18** бенефициента. Чрез постигнатите проектни цели бяха подобрени условията на труд на **660** служители и работници, от които около 50% са хора с трайни увреждания. С изпълнението на проектите се постигнаха следните цели: дългосрочно създаване на здравословни и безопасни условия на труд за всички работещи в специализираните предприятия и кооперации; осигуряване на достъп до работните места, санитарните помещения и помещенията за отдих на наетите лица с трайни

увреждания. Бяха реализирани дейности, насочени към повишаване на професионалните компетентности и създадени условия за сертифициране за стандартизирана система за управление. Всички бенефициенти реализираха успешно инвестиционните си дейности. Усвоените средства по тази програма са в размер на **563 928,42 лв.**

1.2. Разпределение на субсидията по Глава Трета. Проекти със стопанска насоченост от Методика за отпускане на средства на специализирани предприятия и кооперации на хора с увреждания за целеви проекти със стопанска насоченост

Съгласно Глава Трета на Методиката се финансират проекти на специализираните предприятия и кооперации на хора с увреждания с цел създаване на условия за оборудване на нови и преоборудване на съществуващи работни места, подобряване конкурентоспособността чрез стабилизиране и придобиване на нови пазарни позиции чрез технологично обновяване и изграждане на нови производствени линии.

През 2017 г. в конкурса за финансиране на проекти със стопанска насоченост с инвестиционни проекти участваха **21** специализирани предприятия и кооперации на хората с увреждания. Класирани за финансиране бяха **14** от предложенията. След реализиране на инвестиционната част на проектите, в специализираните предприятия и кооперации бяха преоборудвани и разкрити нови **24** работни места, на които са назначени безработни хора с трайни увреждания. С помощта на субсидираните дейности беше закупено и внедрено в експлоатация технологично оборудване за шивашкото производство и производството на метални капачки. Бяха закупени и въведени в експлоатация активи за производството на протектор за кардио-диагностика за нуждите на болничните заведения. Реализираните проектни дейности създадоха необходимите условия за предоставяне на нови услуги, като солна терапия за хора с дихателни проблеми; дооборудване на печатница и дърводелски цех.

Всички бенефициенти реализираха успешно заложените в инвестиционните си проекти дейности. Усвоените средства по тази програма са в размер на **874 443,14 лв.**

Програмата за финансиране на проекти със стопанска насоченост на специализираните предприятия и кооперации на хората с увреждания се оценява като ефективна от бенефициентите, тъй като се повишава тяхната конкурентоспособност, чрез подобряване на съществуващата или създаване на нова производствена материално-техническа база. Чрез програмата за финансиране на проекти със социална насоченост се подобряват здравословните и безопасни условия на труд в специализирани предприятия и кооперации на хората с увреждания. По този начин се подобрява качеството на живот за работещите в тях хора с трайни увреждания.

2. РЕГИСТЪР НА СПЕЦИАЛИЗИРАНИТЕ ПРЕДПРИЯТИЯ И КООПЕРАЦИИ НА ХОРА С УВРЕЖДЕНИЯ

Специализираните предприятия и кооперации на хората с увреждания се вписват в Регистър, воден от Агенцията за хората с увреждания съгласно чл. 29 от ЗИХУ. Условията и редът за вписване се определят в Закона за интеграция на хората с увреждания.

Към 31.12.2017 г. системата на специализираните предприятия и кооперации на хората с увреждания обхваща **295** предприятия и кооперации на хора с увреждания, в които работят **3 166** лица, от които **48% са с трайни увреждания.**

За отчетният период (01.01.2017г – 31.12.2017г.) в Регистъра са вписани **10 нови** специализирани предприятия и кооперации на хора с увреждания. Заличени са **45** специализирани предприятия. Актуализирани са удостоверенията на **11** специализирани предприятия и кооперации поради настъпили промени в обстоятелствата съгласно чл.

Гамата от услуги и производство на стоки в специализираните предприятия и кооперации на хората с увреждания е разнообразна. Дейностите в сферата на производството на стоки са: производство на шивашки изделия главно на ишлеме, производство на обувки, мебели, каменоделство, производство на хотелски консумативи, полиграфия, печатарска и издателска дейност, производство на консервирани хранителни стоки, производство на опаковки и бъркалки за мед; производство на електроинсталационни, пластмасови, метални изделия и филтри; картонаж; дърводелство; цветопроизводство, строително-монтажна дейност; изработка и опаковане на медицински изделия; производство на изделия за бита от слама и бамбук; производство на козметични и билкови продукти и др.

В сферата на предоставяне на услуги специализираните предприятия са регистрирали дейности като: туристическа и агентска дейност, рекламна, графичен дизайн, организиране и логистично осигуряване на обучения, конференции и други събития, изследване на общественото мнение, инженерингови услуги, консултантски услуги в сферата на протоколното обслужване, предприемачеството, посредничество и представителство на фирми, маркетинг и мениджмънт, консултиране с правно – икономическа насоченост, сервиз на слухови апарати, инвалидни колички и медицинска техника, сервиз и ремонт на транспортни средства и пътно – строителна техника фризьорски и козметични услуги, компютърни, софтуерни, зъботехнически, счетоводни, книговезки, козметични, социални услуги, почистване на канцеларии и санитарни помещения и големи площи /пътища и открити складове/, поддържане на зелени площи, обслужване на автомати за кафе и топли напитки, автомонтьорски услуги, обществена пералня, доставка на различни хранителни и промишлени стоки и др.

Регистърът се използва за наблюдение и контрол на специализираните предприятия и кооперации на хората с увреждания и на дейността, извършвана от тях при изпълнението на целеви проекти и програми по чл. 28 от ЗИХУ. Регистърът на специализираните предприятия и кооперации на хората с увреждания е публичен и се поддържа в електронен вид. Информацията от него се ползва, при необходимост и от други институции, във връзка с тяхната работа.

3. ФИНАНСИРАНЕ НА ПРОЕКТИ НА РАБОТОДАТЕЛИ ОТ ОБИЧАЙНА РАБОТНА СРЕДА

Една от основните цели на Агенция за хората с увреждания е осигуряване на заетост на хората с трайни увреждания в обичайна работна среда за преодоляване на социалната им изолация, за постигане на по-голяма самостоятелност и равен шанс за пълноценното им социално включване в обществения живот. Съгласно утвърдена от Министъра на труда и социалната политика Методика могат да кандидатстват за финансиране с проекти работодатели/органи по назначаване, регистрирани по българското законодателство, като – държавни и общински организации, частни фирми, НПО и др. Тази дейност е регламентирана в чл.25, ал.1 и чл. 8, т.5 от ЗИХУ. Целевата група, съгласно тази Методика включва:

1. безработни лица с трайни увреждания в трудоспособна възраст, които са регистрирани в Дирекция “Бюро по труда” на Агенцията по заетостта;
2. лица с трайни увреждания, работещи при работодателя;
3. лица с трайни увреждания, работещи при работодателя, които през периода на работа при същия работодател придобиват допълнителни увреждания, различни от вече съществуващите, или увеличават степента/категорията/ на съществуващото си увреждане;
4. лица, работещи при работодателя, които през периода на работа при същия работодател получават статут на лица с трайни увреждания.

За постигане на ефективно социално включване на хората с увреждания чрез реализацията им на свободния пазар на труда работодателите могат да кандидатстват пред АХУ за отпускане на средства за покриване на разходи за работни места за лица с трайни увреждания по три компонента:

1. Компонент 1 - за осигуряване на достъп до действащи или разкривани нови работни места за лица с трайни увреждания;

2. Компонент 2 - за приспособяване на работни места и осигуряване на специфични безопасни и здравословни условия на труд за лица с трайни увреждания;

3. Компонент 3 - за оборудване на нови работни места за лица с трайни увреждания или за преоборудване на работни места на лица с увреждания, съответстващо на характера на тяхното заболяване.

С цел постигане устойчивост на програмата работодателите се задължават да поддържат заетост на работните места не по-малко от 36 месеца след усвояване на средствата, като може да се наемат последователно повече от едно лице с трайно увреждане. През 2017 година за финансиране кандидатстваха общо **21** работодатели от обичайна работна среда. От тях комисия, съставена от външни експерти-оценители, одобри и се сключиха договори с **13** работодатели на стойност **236 851** лв. Впоследствие един договор беше прекратен по желание на бенефициента. С реализираните **12** проекта са осигурени **39** приспособени и оборудвани работни места за хора с трайни увреждания. През 2017 г. успешно приключиха инвестиционната си част **11** проекта. Реално изплатените средства от Агенцията по тази програма са в размер на **215 123** лв. Субсидия получиха **5** общински администрации – община Златарица, Садово, Симеоновград, Радомир и Павликени; двама частни работодатели, Дирекция «Социално подпомагане» - Русе, Националната библиотеки „Св. Св. Кирил и Методий“, Комплекс за социални услуги за възрастни хора - Дряново и две неправителствени организации.

4. ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСИРАНИТЕ ПРОЕКТИ НА ЛИЦА С ТРАЙНО НАМАЛЕНА РАБОТОСПОСОБНОСТ ЗА ЗАПОЧВАНЕ И РАЗВИТИЕ НА САМОСТОЯТЕЛНА СТОПАНСКА ДЕЙНОСТ ПРЕЗ 2017 ГОДИНА

Програмата е нормативно регламентирана в чл. 31 от Закона за интеграция на хората с увреждания и чл. 19 от Правилника за прилагане на Закона за интеграция на хората с увреждания и изпълнението ѝ се осъществява на базата на утвърдена от Министъра на труда и социалната политика Методика за финансиране на проекти на лица с трайно загубена работоспособност, желаещи да започнат или развият самостоятелна стопанска дейност.

За периода от 01.01.2017 до 31.12.2017 година Агенцията за хората с увреждания проведе един конкурс, в който взеха участие **112** кандидата с разработен проект за самостоятелна стопанска дейност. Този факт красноречиво говори за големия интерес към програмата. Одобрените за финансиране проекти и сключени договори бяха **34** на обща стойност **596 946,10** лв. Впоследствие един договор беше прекратен по желание на бенефициента и АХУ финансира **33** проекта. През 2017 г. успешно приключиха **32** проекта, като общата изплатена сума през годината е **570 700,21** лв. По един проект има преходен остатък в размер на **1 900,00** лв., който ще бъде изплатен през 2018 г.

През отчетния период са финансирани проекти с най-разнообразна насоченост – производство, търговия, услуги.

В областта на производството можем да отличим следните проекти: производството на пици; плодови сокове; дограма, щори и метални решетки; пакетиран сладки, сандвичи и хот дог; рекламни материали и ръчно изработени сувенири.

През 2017 г. най-много бяха застъпени проектите в областта на услугите: лечебен и козметичен масаж; поддръжка на частни дворове и градини; професионално озвучение и осветление; разкриване на солна пещера; студио за маникюр, педикюр, ноктопластика

и грим; козметични услуги; къща за гости; фирма за почистване; рекламно студио; автосервизи; детски клуб за забавления; салон за кислородна мезотерапия; пункт за планински туризъм; таксиметрови услуги.

Както всяка година, немалко са и финансираните проекти в областта на търговията: дистрибуция на помощни средства за хората с увреждания; био магазин с фреш бар; търговия с резервни части за селскостопанска техника; книжарница; търговия с белъо и бански; разкриване на магазин за стоки за бита; магазин тип "Левче"; он лайн продажба на авторски произведения на изкуството; разкриване на механа; продажба на биопродукти; заведение за бързо хранене.

С реализирането на програмата се постига реално социално включване на хората с трайни увреждания в стопанския и обществен живот на страната, осигуряват им се постоянни трудови доходи и се подобрява качеството им на живот. Друг ефект от реализирането на програмата е, намаляване броят на безработните лица с трайни увреждания. Всички бенефициенти по програмата показват устойчиво развитие на стартиралата самостоятелна дейност, което е видно от регулярно постъпващите в АХУ отчети.

5. ФИНАНСИРАНЕ НА ПРОЕКТИ НА НЕПРАВИТЕЛСТВЕНИ ОРГАНИЗАЦИИ НА И ЗА ХОРА С УВРЕЖДЕНИЯ

С програмата „Рехабилитация и социална интеграция на хора с увреждания“ АХУ финансира неправителствени организации, регистрирани по българското законодателство. Чрез тази програма се изпълняват проекти за обучения, умения за самостоятелен живот, рехабилитация, арт-терапия и мероприятия с публична изява на и за хората с увреждания, финансират се разработката и издаването на помагала, наръчници и материали в помощ на хората с увреждания, както и дейности, насочени към промяна на обществените нагласи към хората с увреждания чрез организиране на участието им в панаири, трудови борси и други.

През 2017 година в обявеният конкурс на тема “Рехабилитация и социална интеграция на хора с трайни увреждания” със свои проекти кандидатстваха **44** неправителствени организации на и за хора с увреждания. Оценяването и класирането на проектите бе извършено от комисия състояща се от независими външни експерти. Бяха утвърдени за финансиране **21** проекта. Отпусната сума за изпълнение на тази програма е **270 000 лева**. Предоставяните средства по програма “Рехабилитация и социална интеграция на хора с трайни увреждания” не са променени в продължение на много години, независимо, че интересът към нея е голям . Ограниченият финансов ресурс е причина да бъдат финансирани по-малък брой проекти и да бъдат обхванати по-малък брой преки и непреки бенефициенти. Броят на обхванатите бенефициенти във финансираните **21** проекти по тази програма е **около 3 646 лица с увреждания**.

Финансираните проекти са разпределени в 4 компонента.

Компонент 1 включва мероприятия, насочени към индивидуална и групова работа с целевата група – обучения, придобиване на умения за самостоятелен живот, арт-терапия, запознаване с културното наследство и постижения на родината, посещения на културни мероприятия и други такива. По този компонент бяха финансирани **4** проекта на стойност **53 183 лв.** На сдружение „Паралелен свят бяха предоставени **14 131** лв. за рехабилитация на **30** деца и младежи с аутизъм. Фондация „Светът на Мария“ изразходва сумата от **12 830** лв. за обучение и осигуряване на трудова заетост на **33** младежи с лека умствена изостаналост. Фондация "АСИСТ-помагачи технологии" получи субсидия в размер на **11 822** лв. за използване на Помагачи технологии за контрол с поглед, предназначен за неподвижни лица и деца с аутизъм. Проектът беше реализиран в **9** града и обхвана **42** лица с увреждания. Национална федерация на работодателите на инвалиди (НФРИ) организира семинари и обучения за **34** лица с

увреждания, работещи в специализирани предприятия за хора с увреждания. Изразходваната сума по проекта е **14 400** лв.

Компонент 2 е свързан с организиране на мероприятия с публична изява, като фестивали, концерти, спектакли, пленери, художествени изложби, спортни състезания и автомобилни ралита и други подобни изяви. В тези мероприятия бенифициентите са преки участници. По този компонент бяха одобрени и финансирани **11 проекта** на стойност **156 195** лв. С финансовата подкрепа на Агенцията за хората с увреждания бяха финансирани **4** неправителствени организации, които организираха и проведоха фестивали с участието и изявата на талантиливи хора с увреждания. Това са Районната организация на СИБ - Перник, сдружение „Съюз на глухите в България“, фондация "Център за устойчиво развитие, образование и напредък" и сдружение "Българо-Казахтанска асоциация за подкрепа и интеграция на хора с увреждания". Бяха финансирани **6** различни спортни мероприятия, с активното участие и включване на лица с различни увреждания. Организациите, които организираха спортните изяви са: Спортен клуб за хора с увреждания "АЛФА", Спортен клуб за лица с увреждания Изгрев-проведе спортен риболов за незрящи, "Спортен клуб за хора със зрителни увреждания-Плевен"-гр. Плевен - с проект „Интегриране на хора с увредено зрение чрез участие в турнир по спортна табла“, сдружение "Спортен клуб Успех"- София подготви и взе участие в международна регата TID 2017 година за незрящи гребци, БАРИС проведе „Автомобилен шампионат за хора с увреждания - 2017 г. в 3 града в страната, Спортна федерация на глухите в България организира подготвителен лагер за участието на наши спортисти в европейските квалификации по футзал. След приключване на проекта, спортистите със слухови увреждания са спечелили квалификациите и са се класирали за участие в европейското първенство по футзал през 2018 г. С нашата финансова подкрепа хор на слепите „Академик Петко Стайнов“ изнесе 2 концерта- в София и в Казанлък.

Компонент 3 е насочен към разработване на различни материали, помагала, наръчници и други, подпомагащи работата с хората с увреждания, тяхното адаптиране, трудова и социална интеграция и реинтеграция. Одобрени бяха **2** проекта на стойност **7 855** лева. Гражданско сдружение "Алцхаймер България" направи Помагало за болногледачите в грижата им за болните с деменция за **3 929** лв. НЧС "Луи Брайл 1928" получи субсидия от **3 253** лв. и разработи Ръководство за инсталиране и работа с брайлов дисплей.

Компонент 4 е насочен към промяна на обществените възприятия за хората с увреждания като пълноценни български граждани. По този компонент бяха финансирани **4** проекти за **53 440** лв. Национален съюз на трудово-производителните кооперации, Българска асоциация за невромускулни заболявания-БАНМЗ и ОС на ТПК-Благоевград за поредна година взеха участие в Шестия европейски панаир на предприятия и кооперации от социалната икономика, 30 март-3 април 2017 г в гр. Пловдив. Те бяха финансирани с по **15 000** лв. Всяка година към изложението има много голям интерес от нашите специализирани предприятия, има участие и на чужди фирми. Тази година беше финансирана фондация "Заслушай се" с **8 440** лв. за проекта "Глухотата като културна идентичност". Крайната цел от реализацията на проектните дейности е, чрез показване на "добрия пример" – поставянето на хората с увреден слух в центъра на общественото внимание - от една страна да се стимулира желанието за лична реализация на хората с увреден слух, а от друга - чуващите хора да се убедят в способността на хората с увреден слух да се реализират на пазара на труда в не толкова ограничен кръг професии.

6. ФИНАНСИРАНЕ НА ПРОЕКТИ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА ДОСТЪПНА АРХИТЕКТУРНА СРЕДА НА КУЛТУРНИ, ИСТОРИЧЕСКИ И СПОРТНИ ОБЕКТИ ЗА ХОРА С УВРЕЖДЕНИЯ

Програмата има за цел ефективното приобщаване и активно социално включване на хората с увреждания, имащи специфични потребности при пространственото си придвижване за участието им в културния, обществен и спортен живот в страната. Важна роля има програмата и за повишаване личностно самочувствие на хората с трайни увреждания, за формиране и утвърждаване на съвременна ценностна система. Тази програма стартира през 2007 г. на база на утвърдена от Изпълнителния директор на Агенцията Методика на основание чл. 8, т. 6 на ЗИХУ. Съгласно разписаната в Методиката процедура, организациите могат да кандидатстват по три компонента:

1. Осигуряване на външен достъп до обектите – изграждане на рампи, външни преходи, подходи към обектите, сигнализации за хора със зрителни и слухови увреждания и др. ;
2. Приспособяване на вътрешната среда на обектите с цел преодоляване на вътрешните архитектурни бариери чрез осигуряване на достъп до различните нива и етажи на сградите, обезпечаване на комуналните нужди на хората с увреждания;
3. Доставка и монтаж на повдигателни съоръжения.

През 2017 год. в обявения от Агенцията конкурс взеха участие държавни и общински организации, които притежават и/или стопанисват обекти с общо **16** проектни предложения. Сключени са договори на стойност **423 813** лв. с **12** институции за осигуряване на достъп и адаптиране за хора с трайни увреждания на различни обекти. Реално изплатената по програмата субсидията след успешното приключване на инвестиционната фаза на **11** от проектите е в размер на **401 149,62** лв. По един проект има преходен остатък в размер на **17 280** лв. Финансирани са следните обекти по категории:

- **Седем обекта в сферата на културата** – Градска художествена галерия - Пловдив, Народно читалище "Заря-1858"-Хасково, Народно читалище "Наука-1870г."-Троян, Национална библиотека Св. Св. Кирил и Методий, Общински институт „Старинен Пловдив“ - Балабановата къща, Регионална библиотека "Хр.Смирненски"-Хасково, Културен център на територията на Археологически резерват "Античен град Аполония" ;
- **Два исторически обекта** – Етнографски музей - Бургас, Тракийско дружество "Войвода Руси Славов";
- **Три спортни обекта** – спортна зала по баскетбол в спортен комплекс ЦСКА, тенис зала "София" и басейн "Спартак" - София.

7. ОПРЕДЕЛЯНЕ НА РАБОТНИТЕ МЕСТА ЗА ХОРА С УВРЕЖДЕНИЯ

АХУ поддържа модул „Обявени работни места“ в електронния регистър на хората с увреждания. Там се събира информация от подадените справки от Дирекции „Бюро по труда“ /ДБТ/ в страната, съгласно чл. 27 от ЗИХУ, за определените работни места за трудоустроени и за хора с трайни увреждания започна да се извършва по електронен път. По изготвени от териториалните поделения на Агенция по заетостта Приложение 11 и Приложение 12 на ППЗИХУ с данни, в АХУ се набира информация за броя на определените, заетите и свободни работни места за хора с увреждания. За съжаление не винаги информацията получавана в АХУ е коректно оформена и пълна и това бави и ограничава въвеждането на справките.

От подадените и обработени данни за 2017 год., резултатите показват следното: Дирекции „Бюро по труда“ в страната, които са подали справки към АХУ са **69 бр.** Броят на работодателите изпълнили задължението си да уведомят Регионалните ДБТ е **2 052**. Определените работни места по чл.315, ал.1 от Кодекса на труда са **27 949**, от тях по чл.27 от ЗИХУ са **16 459**. Заетите места от трудоустроени са **12 459**, от хора с трайни увреждания са **11 769**. Броят на незаетите работните места от хора с трайни увреждания е **2 874**.

8. ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ НА ПРОЦЕНТ ОТ ВНЕСЕНИТЕ ОСИГУРИТЕЛНИ ВНОСКИ ОТ РАБОТОДАТЕЛИ НА ХОРА С УВРЕЖДАНЯ ОТ СПЕЦИАЛИЗИРАНА И ОБИЧАЙНА РАБОТНА СРЕДА

Във връзка с разпоредбите на чл. 26 и чл. 40 от ЗИХУ се осигуряват средствата от републиканският бюджет за възстановяване на 30/50 на сто от внесените от работодателя осигурителни вноски за държавно обществено осигуряване, задължителното здравно осигуряване и допълнителното задължително пенсионно осигуряване за наетите хора с увреждания, а за специализираните организации – за целия персонал, нает по трудови правоотношения в тях. С тези средства се цели от една страна подпомагане на рехабилитацията и социалната интеграция на заетите хора с увреждания в специализирана и обичайна работна среда, а от друга – осигуряване на средства за капитални вложения за подобряване условията на труд на заетите хора с увреждания.

Редът за възстановяване на процент от внесените от работодателите осигурителни вноски е регламентиран в Наредбата за реда за възстановяване на внесени осигурителни вноски от работодатели и специализираните предприятия, трудово-лечебни бази и кооперациите на хората с увреждания, членуващи в национално представителните организации на и за хора с увреждания. Съгласно цитираната наредба, осигурителните вноски се възстановяват на специализирани предприятия, кооперации и трудово-лечебни бази съгласно чл. 40, ал. 1 от ЗИХУ в размер - 50 на сто, а на работодатели в обичайна работна среда, съгласно чл. 26, т. 1 от ЗИХУ - 30 на сто от внесените от тях осигуровки.

Средствата се предоставят всяко тримесечие след представяне на необходимите документи, регламентирани в Наредбата /поименна справка по образец за работещите хора с увреждания; документ заверен от компетентната териториална дирекция на Националната агенция за приходите /НАП/, удостоверяващ размера на внесените за сметка на работодателя осигурителни вноски; декларация за получени минимални помощи/.

След преглед на получената документация от експерт на АХУ се превеждат съответните дължими суми на работодателите и на специализираните предприятия и кооперации на хората с увреждания.

Броят на специализираните предприятия и кооперации, възползвали се от преференциите по този ред през 2017 година е 95, а изразходваната сумата е в размер на **1 139 602 лева**.

IV. МОНИТОРИНГ

През 2017 г. Регионалните представители извършиха общо **2 232 бр.** проверки, както следва:

- По изпълнение на сключени договори за финансиране на проекти по различните програми на АХУ - **413 бр.;**
- На обекти на регистрирани в АХУ лица по Наредба за условията и реда за осъществяване и контрол на дейностите по предоставяне на помощни средства, приспособления и съоръжения за хората с

увреждания и медицински изделия, посочени в списъците по чл. 35г, ал. 1 от ЗИХУ – **1 444 бр.**;

- На специализирани предприятия и кооперации, по спазване относителния дял на лицата с трайни увреждания от списъчния брой на персонала, съгласно чл.28 от ЗИХУ – **271 бр.**;

- По постъпили жалби от физически и юридически лица – **9 бр.**;

- По реда на Наредба за реда за възстановяване на внесени осигурителни вноски от работодатели и специализираните предприятия, трудово-лечебни бази и кооперациите на хората с увреждания, членуващи в национално представителните организации на и за хора с увреждания, за установяване целесъобразното разходване през 2016 г. на възстановените от АХУ 50% осигуровки на специализираните предприятия и кооперации – **95 бр.**

През 2017 г., офисите на Регионалните представителства са посетени от 365 бр. физически и 17 бр. юридически лица. Посещенията са свързани предимно с предоставяне на консултации и на актуална информация за подготовка на проекти и участие в обявените от Агенцията конкурси, във връзка с нарушени права на правоимащи лица по ЗИХУ, информация във връзка с предоставяне на данни и изготвяне на документи от специализирани предприятия и работодатели, предлагащи работа за хора с увреждания и др.

През 2017 г. Регионалните представители на Агенцията имаха активно участие в дейността на Областните съвети за тристранно сътрудничество с насоченост към прилагане на мерки за осигуряване на трудова заетост на хора с увреждания в трудоспособна възраст и тяхната интеграция в обществото във връзка с реализацията на дейности за подсигуряване на достъпна среда за хората с увреждания и изпълнение на областните стратегии за социално подпомагане, младежката заетост др.

Периодично Регионалните представители презентираха възможностите за участие с проекти по различните програми на Агенцията пред представители на различни държавни и общински институции, частния сектор, неправителствени организации и др.

1. МОНИТОРИНГ ПО ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ФИНАНСИРАНИ ОТ АХУ ПРОЕКТИ

През 2017 г. са извършени общо **413 бр.** проверки по сключени с Агенцията договори, като съобразно вида на проектите проверките се отнасят за:

- **163 бр.** за развитие на самостоятелна стопанска дейност;
- **26 бр.** за осигуряване на достъп и адаптиране на културни, исторически и спортни обекти за хора с увреждания;
- **28 бр.** на проекти на неправителствени организации на и за хората с увреждания;
- **57 бр.** на проекти на специализирани предприятия и кооперации със социална насоченост, за създаване на благоприятна и здравословна среда;
- **80 бр.** на проекти на работодатели от обичайна работна среда;
- **59 бр.** на проекти на специализирани предприятия и кооперации със стопанска насоченост за модернизирани и технологично обновление.

При извършените проверки по действащи проекти, са дадени общо 98 бр. предписания с фиксиран срок за отстраняване на установени неизпълнения и/или

представяне на допълнителни документи и информация. В изпълнение на дадените предписания, в Агенцията са представени изискваните допълнително документи, справки и отчети от проверяваните предприятия.

За установяване изпълнението на дадените предписания са извършени 69 бр. повторни проверки.

За установено трайно и системно неизпълнение на поети договорни задължения през годината има заведени две искиви молби на стойност 29 111, 35 лв.

Отпуснатите субсидии по спечелените проекти през 2017 г. са усвоени целесъобразно, по предназначение и с доказан икономически и социален ефект.

2. МОНИТОРИНГ НА РЕГИСТРИРАНИТЕ ПО ЧЛ. 2 ЛИЦА ПО НАРЕДБА ЗА УСЛОВИЯТА И РЕДА ЗА ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ И КОНТРОЛ НА ДЕЙНОСТИТЕ ПО ПРЕДОСТАВЯНЕ НА ПОМОЩНИ СРЕДСТВА, ПРИСПОСОБЛЕНИЯ И СЪОРЪЖЕНИЯ ЗА ХОРАТА С УВРЕЖДЕНИЯ И МЕДИЦИНСКИ ИЗДЕЛИЯ, ПОСОЧЕНИ В СПИСЪЦИТЕ ПО ЧЛ. 35А, АЛ. 1 ОТ ЗИХУ

През 2017 г. са извършени общо **1 444 бр.** проверки на обекти на **350** търговци на дребно, регистрирани по чл. 3 от Наредба за условията и реда за осъществяване и контрол на дейностите по предоставяне на помощни средства, приспособления и съоръжения за хората с увреждания и медицински изделия, посочени в списъците по чл. 35г, ал. 1 от ЗИХУ.

От извършените проверки, за 1 046 бр. обекти е установено изпълнение, а за останалите 398 бр. са установени различни по своя характер нарушения, за което в изготвените при проверките Констативни протоколи са дадени задължителни за изпълнение и с фиксиран срок предписания за отстраняване на нарушенията.

Основните нарушения са свързани с неводене на изискуемата документация, частично попълване на данните в регистрите, несъхраняване на архивна документация за предоставените и/или изработени по индивидуална мярка медицински изделия и помощни средства за хора с увреждания, неуведомяване на Агенцията за затворени и нефункциониращи обекти, сменени адреси и представители на регистрираните лица, липса на достатъчно помещения, на достъпност до обектите и др. За част от проверените търговци са установени повече от едно нарушение за проверяван обект. Когато проверените търговци имат установени повече от едно нарушение за проверяван обект, следва заличаване на търговеца от Регистъра на АХУ.

Като доказано ефективна и превантивна мярка към неизрядните търговци, Агенцията осъществява редовна писмена кореспонденция, като ги уведомява за установените при проверките нарушения и изисква привеждане на дейността съобразно изискванията на нормативната уредба.

В резултат на предприетите мерки, през 2017 г. са заличени 53 бр. търговци на дребно на територията на страната от водената в Агенцията информационна система.

3. МОНИТОРИНГ НА СПЕЦИАЛИЗИРАНИ ПРЕДПРИЯТИЯ И КООПЕРАЦИИ НА ХОРА С УВРЕЖДЕНИЯ ПО ОТНОШЕНИЕ СПАЗВАНЕ ОТНОСИТЕЛНИЯ ДЯЛ НА ХОРАТА С ТРАЙНИ УВРЕЖДЕНИЯ.

В изпълнение изискванията на чл. 28 от Закон за интеграция на хората с увреждания, през 2017 г. са извършени общо **271 бр.** проверки на **253 бр.**

специализирани предприятия и кооперации на хора с увреждания., в т.ч 18 бр. повторни проверки за установяване изпълнението на дадени предписания.

Поради установени нарушения на изискванията на чл. 28 от ЗИХУ, както и по инициатива на някои предприятия през 2017 г. са заличени от водения Регистър общо **45 бр.** специализирани предприятия и кооперации.

Следва да се отбележи, че в резултат на предприетите от АХУ мерки, дадените препоръки и предписания специализираните предприятия и кооперации писмено уведомяват Агенцията и предоставят актуални документи за настъпилите текущи промени в числеността на персонала, актуални Решения на ТЕЛК /за справка/, промяна в представляващите предприятия, по спазване на изискуемото съотношение на хората с увреждания и др. обстоятелства като по този начин изпълняват задълженията си.

Основните затруднения в дейността на специализираните предприятия и кооперации на хората с увреждания през 2017 г. са свързани с финансови затруднения, намален обем на поръчки и неефективен мениджмънт за някои от тях, което е рефлектирало в намаляване числеността на персонала.

4. МОНИТОРИНГ ПО ПОСТЪПИЛИ ЖАЛБИ И СИГНАЛИ

През 2017 г. са извършени общо **9 бр.** проверки по постъпили жалби и сигнали от физически лица и юридически лица.

Преобладаващата част от жалбите на физическите лица се отнасят до некачествено изработени медицински изделия по индивидуална мярка, забавени ремонтни дейности на предоставените медицински изделия и др. Жалбите на юридическите лица са свързани с нелоялна търговска конкуренция, набиране на членски състав на неправителствена организация.

На всички жалбоподатели е отговорено компетентно и в срок като Агенцията е оказала необходимото съдействие за разрешаване на проблемите.

5. МОНИТОРИНГ ЗА УСТАНОВЯВАНЕ ЦЕЛЕСЪОБРАЗНОТО РАЗХОДВАНЕ НА ВЪЗСТАНОВЕНИТЕ ОТ АХУ ПРЕЗ 2017 Г., 50% ОСИГУРИТЕЛНИ ВНОСКИ ПО РЕДА НА НАРЕДБА ЗА РЕДА ЗА ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ НА ВНЕСЕНИ ОСИГУРИТЕЛНИ ВНОСКИ ОТ РАБОТОДАТЕЛИ И СПЕЦИАЛИЗИРАНИТЕ ПРЕДПРИЯТИЯ, ТРУДОВО-ЛЕЧЕБНИ БАЗИ И КООПЕРАЦИИТЕ НА ХОРА С УВРЕЖДАНЯ, ЧЛЕНУВАЩИ В НАЦИОНАЛНО ПРЕДСТАВИТЕЛНИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ НА И ЗА ХОРАТА С УВРЕЖДАНЯ

През 2017 г. са извършени общо **96 бр.** проверки на **84 бр.** специализирани предприятия и кооперации, на които Агенция за хората с увреждания е възстановила осигурителни вноски по реда на Наредбата.

В този брой влизат 12 бр. повторни проверки, за установяване изпълнението на дадени предписания по усвояване на възстановените средства.

През 2017 г. Агенцията е възстановила средства от осигуровки общо в размер на **1 139 602**. Тези средства подлежат на проверка през 2018 год. след подаване на годишната справка за 2017 г.

През 2017 г. от специализирани предприятия, които са възстановили на Агенцията средства от осигуровки, поради неусвояване по предназначение и в регламентирания законов срок са постъпили 2 176, 24 лв. и е предявена за възстановяване 1 822,14 лв.

Общият размер на подлежащите на контрол средства от осигуровки през 2017 г. е **1 141 925 лв.**

Резултатите от извършените проверки и представените разходооправдателни документи е показват, че възстановените средства в размер на **1 139 602 лв.** са разходвани по предназначение, в няколко основни и важни направления за работещите в предприятията хора с трайни увреждания, както следва:

1. За медицинска рехабилитация.
2. За социална интеграция в т.ч. за:
 - допълнително възнаграждение на работещите лица с трайни увреждания;
 - за допълнително възнаграждение на новопостъпили лица с трайни увреждания по време на първоначалното им обучение
 - повишаване квалификацията на работещи хора с увреждания чрез външни обучители;
 - ваучери за храна на хора с трайни увреждания;
 - други.
3. За инвестиции, от които за:
 - разширяване на производството;
 - технологично обновление;
 - други.

Освен средствата от възстановени осигуровки, през периода голяма част от предприятията са вложили допълнителен финансов ресурс за дофинансиране на различни инвестиционни дейности и за социална интеграция.

От извършените проверки е установено, че възстановените средства за осигуровки са усвоени по предназначение и са подпомогнали специализираните предприятия и кооперации при осъществяване на дейности по социална интеграция, медицинска рехабилитация и инвестиции за технологично обновление в интерес на работещите в тях хора с трайни увреждания.

По време на извършваните проверки на място, инспекторите на Агенция за хората с увреждания предоставят консултации и препоръки за ефективното усвояване на възстановените от Агенцията средства.

V. ФИНАНСОВО - АДМИНИСТРАТИВНА ДЕЙНОСТ

Агенция за хората с увреждания е второстепенен разпоредител с бюджети към Министерство на труда и социалната политика /МТСП/. Съгласно чл. 49 от ЗИХУ финансирането на дейността на агенцията се извършва със средства от: републиканския бюджет, общинския бюджет, национални и международни програми, дарения от местни и чуждестранни физически и юридически лица, други източници.

През отчетния период по бюджета на АХУ за 2017 г. има седем корекции на бюджета, свързана с програмите за временна заетост и със сключени договори по активните политики на АХУ с бюджетни и общински бенефициенти. Корекции за договорите са вътрешно компенсирани със средства от § 43 „Субсидии и други текущи трансфери за нефинансови предприятия“.

Приходна част

За отчетния период в агенцията постъпилите собствени приходи са в размер 6 300 лв. – постъпили 6 бр. санкции поради неизпълнение на договори по активните политики на АХУ.

Разходна част

Средствата на агенцията се разходват, съгласно утвърден от Министъра на труда и социалната политика бюджет. Изразходваната сума за текуща издръжка е както следва:

§ 01-00 “Заплати и възнаграждения за персонала, нает по трудови и служебни правоотношения”

Разходът към 31.12.2017 година за заплати на персонала е в размер на 282 718 лева. Това са заплатите на персонала по трудови и служебни правоотношения.

§ 02-00 “Други възнаграждения и плащания за персонала”

Разходът към 31.12.2017 година по § 02-00 е 68 355 лева, което включва:

§§ 02-01 – “*Нещатен персонал нает по трудови правоотношения*” - 37 664 лева.

Тук са включени заплатите 1 лице по реда на ПМС 66 от 1996 г. и на 8 лица наети по Национална програма за заетост и обучение на хора с трайни увреждания на Агенцията по заетостта.

§§ 02-02 – “*За персонала по извънтрудови правоотношения*” - 10 205 лева.

Изплатени граждански договори за почистване на помещенията на агенцията и на членове на оценителни комисии.

§§ 02-05 – “*Изплатени суми от СБКО, за облекло и други на персонала, с характер на възнаграждение*” - 8 152 лева.

Тук са отразени сумите за представително и униформено облекло на служителите на АХУ и социални разходи.

§§ 02-08 “*Обезщетения за персонала, с характер на възнаграждение*” – 10 468 лева.

Изплатени средства за обезщетения за неизползвани отпуски на 2 служители.

§§ 02-09 “*Други плащания и възнаграждения*” – 1 866 лева. По подпараграфа са отчетени изплатени средства за болнични за сметка на работодателя.

§ 05-00 “Задължителни осигурителни вноски от работодатели”

Изразходвани средства по този параграф към 31.12.2017 г. – 87 574 лева.

§ 10-00 “Издръжка”

Разходът към 31.12.2017 година е в размер на 112 489 лева.

Средствата по този параграф се разходват по пълна бюджетна класификация при спазване на изискванията, дадени с указания относно изпълнението на държавния бюджет за 2017 година на Министерство на финансите. Разходите през отчетния период са осъществени за: материали, вода, горива, енергия, външни услуги /в това число за телефони и пощенски разходи/, текущ ремонт, командировки в страната, данъци и такси, застраховки на служебните автомобили на агенцията.

Освен поддържането на централната администрация, в тези цифри е включено и обслужването на офисите на АХУ в гр. Варна, гр. Пловдив, гр. Велико Търново, гр. Монтана, както и офиса в сградата на МТСП в гр. Стара Загора.

§ 19-00 “Платени данъци, такси и административни санкции”

Разходът към 31.12.2017 година е в размер на 4 789 лева. Сумите по този параграф се разходват за данък за сградите и служебните автомобили, такса смет, както и държавни такси за заведени дела на агенцията.

§ 52-00 “Придобиване на дълготрайни материални активи”

Към 31.12.2017 г. разходваните средства са в размер на 2 069 лева. Закупен е 1 бр. служебен автомобил на лизинг за нуждите на АХУ.

§ 53-00 “Придобиване на нематериални дълготрайни активи”

Към 31.12.2017 г. няма разходвани средства по този параграф.

Разходи по активните политики на АХУ:

§ 42-00 “Текущи трансфери, обезщетения и помощи за домакинствата”

Към 31.12.2017 г. общият разход по този параграф е 1 884 682 лева.

По този параграф средствата се разходват чрез сключване на договори със СГБ, ССБ, СИБ и БАЛИЗ на основание чл. 51, чл. 52, чл. 53 и чл. 53а от ППЗИХУ за изплащането на целевите помощи. За отчетния период договорите са сключени и разходваните средства по отделните договори е както следва:

- На Съюза на глухите в България са преведени 318 082 лева за 4418 лица.
- На Съюза на слепите в България са преведени 410 150 лева за 8203 лица.
- На Съюза на инвалидите в България и Център за психологически изследвания са преведени 809 150 лева за 16 180 лица.
- На Българска асоциация за лица с интелектуални затруднения са преведени 347 300 лева за 6946 лица.

§ 43-00 “Субсидии за нефинансови предприятия”

Разходът към 31.12.2017 година е в размер на 3 504 722 лева.

По параграфа се отчитат средствата необходими за изпълнението на т.нар. Активни политики на Агенцията, които са с оперативное наименование Заетост и социална интеграция на хората с увреждания. За 2017 г. разходите са, както следва:

§§ 43-01 “За текуща дейност” - 2 066 351 лева.

Възстановяване на 50 на сто от внесените осигурителни вноски от работодател по чл. 26 и чл. 40 от ЗИХУ и Наредбата за реда за възстановяване на осигурителни вноски от работодатели и специализираните предприятия, трудово – лечебни бази и кооперациите на хората с увреждания, членуващи в национално представените организации на и за хора с увреждания

През отчетния период са изплатени средства на 95 специализирани предприятия и кооперации на хора с увреждания в размер на 1 139 602 лева.

Финансиране на проекти за започване и развитие на самостоятелна стопанска дейност от лица с увреждания по чл. 31 от ЗИХУ.

За отчетния период са преведени средства по 33 договора по методиката за стартиране и развитие на самостоятелна стопанска дейност на хора с увреждания в размер на 570 700 лева.

Финансиране на проекти за осигуряване на достъпна среда по чл.8, т. 6 от ЗИХУ.

Изплатени са суми по 12 договора за обща стойност 401 150 лв. / в това число 281 378 лв. отчетени по §§ 43-01 и 119 772 лв. на бюджетни и общински предприятия, които за отчетени като предоставен трансфер по §§ 61-02/.

Финансиране на проекти на работодатели от обичайна работна среда по чл. 25 от ЗИХУ.

През периода са финансирани 12 договора на обща стойност 215 123 лв. / в това число 74 671 лв., отчетени по §§ 43-01 и 140 452 лв. на бюджетно и общински

предприятия, които за отчетени като предоставен трансфер по §§ 61-02/. За периода е възстановен трансфер от Областна администрация Перник в размер на 6515 лв.

§§ 43-09 “Други субсидии и плащания”

По този подпараграф се отчита финансирането на специализирани предприятия и кооперации на хора с увреждания по чл. 28 от ЗИХУ.

За отчетния период са преведени средства по 14 договора по методиката със стопанска насоченост в размер на 874 443 лв. и по 18 проекта със социална насоченост в размер на 563 928 лева.

§ 45-00 “Субсидии на организации с нестопанска цел”

По параграфа се отчита финансирането на проекти на неправителствени организации за професионално обучение и преквалификация, рехабилитация и социална интеграция на хора с увреждания по чл. 8, т. 6 от ЗИХУ.

Към 31.12.2017 година са преведени средства по 21 договора на стойност 267 117 лева.

Утвърдения от МТСП и разходван лимит към 31.12.2017 г.е в размер на 6 355 861 лева.

VI. ВОДЕНЕ И АДМИНИСТРИРАНЕ НА РЕГИСТЪРА НА ЛИЦАТА, ОСЪЩЕСТВЯВАЩИ ДЕЙНОСТИ ПО ПРЕДОСТАВЯНЕ И РЕМОНТ НА ПОМОЩНИ СРЕДСТВА, ПРИСПОСОБЛЕНИЯ И СЪОРЪЖЕНИЯ И МЕДИЦИНСКИ ИЗДЕЛИЯ, ПРЕДНАЗНАЧЕНИ ЗА ХОРА С УВРЕЖДЕНИЯ

Съгласно чл. 35 от ЗИХУ, Агенцията за хората с увреждания води регистър на лицата, осъществяващи дейности по предоставяне и ремонт на помощни средства, приспособления и съоръжения и медицински изделия, предназначени за хора с увреждания. Регистърът е публичен и се поддържа в електронен вид.

За вписване в Регистъра желаещите лица подават заявление по образец, придружено от определени документи, които се разглеждат от комисия, назначена със Заповед № 0023-6372/11.11.2016 г. на Изпълнителния директор на Агенция за хората с увреждания. В дейността си комисията се подпомага от технически секретар.

Към 31.12.2017 г. в Регистъра са вписани **345** търговци на дребно и производители на медицински изделия.

Съгласно разпоредбите на ЗИХУ подадените заявления се разглеждат в 14-дневен срок от подаването им. През 2017 г. комисията е провела **20** заседания. Комисията е взела общо **557** решения.

За същия период са вписани **62** търговци на дребно и производители на медицински изделия.

Съгласно чл. 35в от ЗИХУ регистрацията на лицата се заличава на различни основания със заповед на изпълнителния директор по предложение на комисията. За отчетния период са заличени общо **53** търговци на дребно, от които **28** по тяхно желание и **25** поради системни неизпълнения на нормативните изисквания за осъществяване на дейността си.

Лицата, осъществяващи дейности по предоставяне на медицински изделия уведомяват АХУ в 14-дневен срок за нововъзникнали обстоятелства, подлежащи на вписване или заличаване в регистъра. Заявленията, придружени с изискуемите документи също се разглеждат от комисията. За отчетния период комисията е взела **474** решения за вписване или заличаване на заявени обстоятелства в регистъра, които съответно са били отразени в Регистъра от техническия секретар.

Комисията е констатирала нередности в документите по чл. 35 от ЗИХУ на 47 лица, кандидатстващи за първоначално вписване в Регистъра и по 36 заявления за вписване на обстоятелства. В тези случаи е предоставен 10-дневен срок за отстраняването им, като лицата са уведомени писмено.

VII. ИЗГРАЖДАНЕ НА ВСЕОБХВАТНА ИНФОРМАЦИОННА БАЗА ДАННИ ЗА ХОРАТА С УВРЕЖДЕНИЯ, СЪГЛАСНО ЧЛ. 9, АЛ.1 ОТ ЗАКОНА ЗА ИНТЕГРАЦИЯ НА ХОРАТА С УВРЕЖДЕНИЯ

В изпълнение на проект BG051PO001 - 6.2.06 „Създаване на единна система за управление на цялостния процес по реализация на държавната политика за работа с хората с увреждания в България” Агенцията за хората с увреждания изгради и внедри информационна система. Чрез системата се предоставя достъп до информация, вкл. има възможност за инсталиране на програма за работа на незрящи хора с увреждания. В чл. 9 от ЗИХУ са изброени ведомства, които са задължени да подават информация за базата данни. АХУ и през 2017 г. продължи кореспонденцията с тях, вкл. за сключване на споразумения за предоставяне и обмен на данни с водещите институции и организации, които разполагат с бази данни (лични и статистически) за хора с увреждания.

Към края на 2017 година са сключени споразумения за предоставяне и обмен на данни с Национален осигурителен институт (НОИ), Национална експертна лекарска комисия (НЕЛК), Национална агенция за приходите (НАП), Агенция по заетостта (АЗ), Агенция за социално подпомагане (АСП), Държанва агенция за закрила на детето (ДАЗД) и Министерство на образованието и науката (МОН). От момента на сключване на споразумението с НОИ, институцията ежесечно предоставя актуална информация, съгласно клаузите на споразумението. И през 2017 г. АХУ получава ежедневно в реално време чрез ползване на програмен уеб интерфейс информация от НЕЛК. Веднъж годишно се получава информация от МОН по електронен път. След като беше сключено споразумение за обмен на данни с АСП, АХУ получава ежесечно информация от институцията на електронен носител. Предстои получаване на информация от АЗ след изграждане на връзка между двете системи.

Информацията, събирана в информационната система се използва при подобряване на процеса по разработка и повишаване ефективността от изпълнението и контрола по изпълнението на държавната политика за интеграция на хората с увреждания, както и по изпълнението на Дългосрочната стратегия за заетост на хората с увреждания 2011-2020 г. и в частност Плана за действие по изпълнението ѝ за периода 2012-2013 г. Системата подпомага административния и управленски капацитет на АХУ в анализирането, планирането и изпълнението на държавната политика за заетост на хората с увреждания на национално, областно и общинско равнище.

Наличието на такъв тип информация води и до подобряване в планирането, следенето и оценката по изпълнението на държавната политика за интеграция на хората с увреждания чрез създаване на нова информационна и управленска среда, базираща се на постоянно поддържана, обновяваща се, всеобхватна и достъпна до заинтересованите държавни институции в реално време база данни.

Част от информацията, която не съдържа лични данни е обществено достъпна и може да се използва от всички заинтересувани граждани и организации. Събирането на данни в информационната система се извършва при зачитане на човешките права и основните свободи, етичните принципи, спазване на Закона за защита на личните данни и релевантната правна уредба, осигуряване на поверителност и неприкосновеност. В информационната система са предвидени различни канали на достъп, които гарантират достъпността на данните за хората с различни видове увреждания. В тази връзка се предприемат и мерки за гарантиране на пълноценното участие на хора с увреждания в процеса на събирането и изследването на данни.

В резултат на изложеното е видно, че Агенцията за хората с увреждания е изпълнила успешно регламентираният в нормативните документи дейности за обезпечаване на социалното включване на хората с увреждания в обществото, използвайки по най-ефективен и ефикасен начин ограничения финансов и човешки ресурс, с който разполагаше през 2017 г., както и чрез правилното бюджетиране, прозрачно и законосъобразното разходване на средствата от бюджета.

МИНЧО КОРАЛСКИ
ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР